

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/85/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6915200526
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6915200526.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v s senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša vo veci maloletých detí S. F., narodenej XX. XX. XXXX a S. F., narodeného XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpených Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, deti rodičov: matky X. F., narodenej XX. XX. XXXX, bytom C. L., U. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Danou Ďalakovou, Advokátska kancelária Rimavská Sobota, Daxnerova 2 a otca T. F., narodeného XX. XX. XXXX, trvale bytom F., L. L. XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou URBÁNI & Partners, s. r. o., so sídlom Banská Bystrica, Skuteckého 17, o návrhu otca detí na zníženie výživného, o odvolaní otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/21/2015-93 zo dňa 23. 09. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd návrh navrhovateľa na zníženie výživného pre maloleté deti S. F. a S. F. zamietol a vo výroku, ktorým rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, potvrdzuje;

výrok rozsudku okresného súdu, ktorým okresný súd právnej zástupkyňi matky dieťaťa náhradu trov právneho zastúpenia nepriznal, zrušuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa na zníženie výživného pre maloleté deti S. a S. F. zamietol. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a právnej zástupkyňi matky dieťaťa náhradu trov právneho zastúpenia nepriznal. Rozhodol tak o návrhu otca maloletých detí, ktorým sa domáhal zníženia výživného na ne z toho dôvodu, že sa na jeho strane zmenili pomery od ostatného rozhodnutia o výživnom, nakoľko spolu s manželkou sa im narodilo dieťa (maloletý T. F., narodený XX. XX. XXXX) a jeho manželka je od 01. 12. 2014 na materskej dovolenke. Uviedol, že nie je schopný platiť výživné v stanovenej výške predchádzajúcim rozsudkom tak, ako to bolo v minulosti vymyslené z fikcií. Z funkcie riaditeľa spoločnosti na iný druh práce - majstra porúch, navrhovateľ odišiel dobrovoľne, keď podpísal zmenu pracovnej zmluvy z toho dôvodu, že pokiaľ by ju nepodpísal, ostal by nezamestnaný. Do tejto situácie ho tlačil majiteľ firmy, jeho otec K. F.. Uviedol v návrhu na začatie konania, že jeho priemerný čistý mesačný príjem je 370,00 € mesačne, keďže bol z funkcie konateľa spoločnosti odvolaný. Je jedno, či je konateľom spoločnosti alebo nie, nakoľko nemal z toho žiadne výhody, pretože je so svojím otcom v súčasnosti v hnevnom pomere. Jeho manželka poberala od decembra 2014 do 27. 06. 2015 príspevok - materské približne 9,60 € na deň a od 27. 06. 2015 poberá rodičovský príspevok v sume 203,20 € mesačne.

Okresný súd z vykonaného dokazovania, najmä listinnými dôkazmi, ako aj výsluchom účastníkov konania, mal za preukázané, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9C/140/2011 zo dňa 01. 02. 2012. Maloleté deti S. a S. F. boli na čas po rozvedení zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol povinný prispievať na maloletú S. sumou po 210,00 € mesačne a na maloletého S. po 180,00 € mesačne. Rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom pre maloleté deti bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/60/2012 zo dňa 13. 06. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 09. 07. 2012. V ďalšom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 2P/67/2013 súd zamietol návrh otca maloletých detí na zníženie výživného a Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok okresného súdu potvrdil v konaní pod sp. zn. 12CoP/21/2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16. 10. 2014. V čase predošlého rozhodnutia okresného súdu otec maloletých detí pracoval v spoločnosti Ekokanal ako ekonomický riaditeľ a konateľ spoločnosti s čistým mesačným príjmom vo výške 408,90 €, pričom vykonával prácu konateľa a riaditeľa prevádzky porúch bez výkopových opráv a inžinieringu. Podľa jeho pracovnej zmluvy jeho hrubá mzda činila 500,00 € mesačne. V súčasnosti na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 12. 12. 2014 bol otec preradený na iný druh práce tak, že bude vykonávať práce majstra porúch za dohodnutú hrubú mzdu v sume 450,00 € mesačne, pričom jeho priemerný čistý mesačný príjem od 01. 01. 2015 činí 379,00 € mesačne. Otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu Petrovi Bucholcerovi, narodeného 16. 01. 2015.

Čo sa týka matky maloletých detí, súd zistil, že na jej strane k výraznej zmene pomerov nedošlo, nakoľko aj v súčasnosti je na materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok, býva v tom istom byte spolu s deťmi, zdravotné problémy detí aj v súčasnej dobe pretrvávajú.

Pokiaľ ide o pomery maloletých detí, súd zistil zmenu pomerov na ich strane, tieto vyrástli, od ostatného rozhodnutia uplynula doba 3 rokov a 7 mesiacov, takže sa v podstatnej miere zvýšili náklady na ich výchovu a výživu.

Pri rozhodovaní okresný súd prihliadol na tú skutočnosť, že v čase, keď jeho terajšia manželka bola tehotná a vedel, že mu pribudne ďalšia vyživovacia povinnosť, napriek tomu uzavrel dohodu o zmene pracovného pomeru z pozície konateľa spoločnosti a riaditeľa prevádzky porúch na iný druh práce, a to na prácu majstra porúch, pričom podľa predchádzajúcej pracovnej zmluvy jeho hrubá mzda činila 500,00 € a v súčasnosti 450,00 € mesačne. Okresný súd teda konštatoval, že navrhovateľ dobrovoľne podpísal dohodu o zmene pracovnej zmluvy a vlastným zavinením si privodil zníženie príjmu. Z uvedeného dôvodu súd nebral do úvahy zníženie príjmu otca ako zmenu jeho pomerov, naopak, takéto konanie otca maloletých detí považoval za nezodpovedné. Keďže otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, mal by vyvinúť väčšiu aktivitu a viac sa snažiť nájsť si výhodnejšie a lepšie platené zamestnanie. Aj keď tvrdil, že si hľadal inú prácu, túto okolnosť hodnoverným spôsobom nepreukázal. Okresný súd vykonaným dokazovaním zistil, že nielen na strane otca detí došlo k zmene pomerov, ale aj na strane maloletých detí. Výživné na maloleté deti bolo určené predchádzajúcim rozhodnutím - rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9C/140/2011 zo dňa 01. 02. 2012, kedy bola maloletá S. vo veku 12 rokov a S. vo veku 3 rokov. V súčasnosti maloletá S. navštevuje 9. ročník základnej školy, je vo veku 15 rokov a maloletý S. je v súčasnosti vo veku 6 rokov, z čoho okresný súd vyvodil, že po dobu 3 rokov a 7 mesiacov od určenia výživného nastala podstatná zmena vo vývine detí, ktoré vyžadujú vyššie finančné náklady na úhradu ich každodenných potrieb. Maloleté deti aj v súčasnosti majú zdravotné problémy, musia užívať lieky, na ktoré je nevyhnutné vynakladať finančné prostriedky. Celkové výdavky a náklady na výživu a výchovu detí, ktoré uviedla matka, doložila listinnými dôkazmi, súd považoval za odôvodnené, pretože slúžia na uspokojovanie základných potrieb detí. Vzhľadom k tomu by bolo v príkrom rozpore so záujmami maloletých detí, aby sa znížením výživného zo strany otca ešte viac znížila životná úroveň detí. Pre porovnanie životnej úrovne maloletých detí s ich otcom okresný súd poukázal na to, že otec v lete tohto roku (r. 2015) absolvoval pobyt spolu s manželkou a ich dieťaťom pri mori a životnú úroveň matky s deťmi odráža skutočnosť, že jej bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci rozhodnutím Centra právnej pomoci v Rimavskej Sobote zo dňa 21. 07. 2015. Bral do úvahy skutočnosť, že otec detí vlastným zavinením zastáva horšie platené miesto a nevyvíja dostatočné úsilie na to, aby sa jeho pomery zmenili a súd nezistil vážne prekážky, ktoré by bránilo otcovi detí v pomerne dlhom časovom úseku nájsť si lepšie platenú prácu.

Vec právne posúdil okresný súd podľa § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1, 2, § 78 ods. 1 - 3 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku a o trovách právneho zastúpenia matky podľa § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a „náhradu trov právneho zastúpenia nepriznal z dôvodu, že toho času poberá iba rodičovský príspevok“. Okresný súd v dôvodoch rozhodnutia tiež konštatoval, že trovy právneho zastúpenia právnej zástupkyne matky budú hradené podľa § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z. z., v zmysle ktorého ak oprávnenej osobe nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, advokátovi prizná centrum odmenu za právne zastupovanie podľa ustanovení osobitného predpisu.

Otec maloletých detí v zákonnej 15 dňovej lehote podanom odvolaní (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) zdôraznil, že má jediný príjem, a to príjem zo závislej činnosti, ktorý zreteľne nepostačuje na plnenie vyživovacej povinnosti 390,00 € mesačne na maloleté deti, nie to ešte na vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi T. L., narodeného XX. XX. XXXX. Skutkový stav v porovnaní s predošlými rozhodnutiami súdov je zmenený úplne, a to jednak rodinnými pomermi otca. Súd právne nesprávne posudzuje fakt, že konateľ spoločnosti je výkon pracovnej činnosti, a že tento fakt závisí od vôle otca. Práve naopak, výkon funkcie konateľa vzniká menovaním a zaniká odvolaním zo strany valného zhromaždenia, teda spoločníka spoločnosti. Preto tu sa nejedná o žiadne pričinenie otca, ale o faktický právny stav, kedy bol otec z tejto funkcie jednoducho odvolaný. Výkon funkcie konateľa nepredstavuje odmeňovanú funkciu. Tvrdil tiež, že matka nepreukázala, že by si akýmkoľvek spôsobom hľadala prácu, táto de facto nikdy nepracovala. Pokiaľ ide o dovolenkový pobyt pri mori, tento pobyt neplatil otec a nebol dôvod, aby odmietol ponuku svojho vlastného otca. Na druhej strane matka detí je stále spoločníčkou spoločnosti Ekokanal, s. r. o. (čo ani neuviedla). Matka detí nemá záujem nájsť si zamestnanie, ktoré by jej umožňovalo napríklad prácu z domu. Už aj prevzatie zastupovania otca pro bono nasvedčuje tomu, že tento na svoju obranu vo veci nemá finančné prostriedky. Otec maloletých detí nepodniká, podnikateľskú činnosť ukončil 20. 12. 2011, pri predchádzajúcom určovaní výživného súd prihladol na to, že za rok 2010 dosahoval otec priemerný mesačný príjem 712,36 € a predpokladaný príjem 787,63 € a tento v rozhodnutí o výživnom 390,00 € zohľadnil. To, že v ďalšom období už tento príjem nedosahoval, už potrebné riešiť nebolo a na výživnom sa to žiaľ neprejavuje ani napadnutým rozsudkom. V tomto konaní jednoznačne príjem otca poklesol, oproti predošlému stavu je tento pokles o 712,36 € len preto, že už nemá iný príjem, ako zo závislej činnosti. Otec si v súčasnosti plní vyživovaciu povinnosť len vďaka pomoci svojho okolia, pretože jeho príjem objektívne na plnenie v takom rozsahu nepostačuje, neustále je pod hrozbou trestného stíhania. Rozsudok okresného súdu vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d) O. s. p.) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O. s. p.) žiadal zmeniť tak, že návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti vyhovie.

Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že súhlasí s rozsudkom súdu prvého stupňa v celom rozsahu a žiada ho ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnila aj právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré vo vyjadrení aj vyčíslila.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, odvolanie prejednal neviazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) O. s. p.) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 214 ods. 1, 2 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny (okrem výroku o nepriznaní náhrady trov právneho zastúpenia právnej zástupkyne matky dieťaťa) podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil z nasledovných dôvodov:

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v súdnej veci nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného pre maloleté deti F. S. a S.. Okresný súd v konaní riadne zistil skutkový stav veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Okresný súd aj keď dospel k záveru, že k zmene pomerov na strane otca maloletých detí došlo, tým, že sa mu znížil mesačný príjem (hrubá mzda sa mu znížila z 500,00 € na 450,00 € mesačne), a že mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému T. F., narodeného XX. XX. XXXX, neboli splnené podmienky na zníženie výživného vzhľadom k tomu, že k

zmene pomerov došlo aj na strane maloletých detí S. a S., keď od ostatnej úpravy výživného uplynula doba 3 rokov a 7 mesiacov do rozhodnutia súdu prvého stupňa. Súd prihliadol na tú skutočnosť, že maloletá S. navštevuje 9. ročník základnej školy, je vo veku 15 rokov a maloletý S. je už v súčasnosti vo veku 6 rokov. Odvolací súd v ďalšom len poukazuje na dôvody rozsudku okresného súdu, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje (okrem výroku o nepriznaní náhrady trov právneho zastúpenia právnej zástupkyňi matky dieťaťa).

Okresný súd o tom, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, rozhodol taktiež správne, a to podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p., podľa ktorého ustanovenia žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Pokiaľ ide o výrok rozsudku okresného súdu, ktorým okresný súd nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia právnej zástupkyňi matky dieťaťa, odvolací súd tento výrok zrušil (§ 221 ods. 1 písm. i) O. s. p.), nakoľko sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bol vydaný, neexistovali. Okresný súd v konaní rozhoduje len o náhrade trov konania účastníkov konania, nie o náhrade trov konania právnych zástupcov účastníkov konania. Pokiaľ okresný súd rozhodol s poukazom na ust. § 15 ods. 2 zák. č. 327/2005 Z. z., v zmysle ktorého ak oprávnenej osobe nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, advokátovi prizná centrum odmenu za právne zastupovanie podľa ustanovení osobitného predpisu, toto ustanovenie treba vykladať tak, že oprávnenou osobu je účastník konania, ktorého zastupuje advokát ustanovený Centrom právnej pomoci, a nie samotný advokát. To znamená, pokiaľ v súdnej veci matke maloletých detí nebola priznaná náhrada trov konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia, advokátovi odmenu za právne zastupovanie podľa ustanovením osobitného predpisu prizná Centrum.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.